

Examen HAVO 2012

tijdvak 1
vrijdag 1 juni
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 45 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 52 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.

Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Altınımız yer altında mı kalsın?

- 1p 1 Artvin'deki altın madeninin çıkarılması neden önemli?
A Artvin'e ve Türkiye'ye fayda sağlayacağından
B bu durumun altın kaçakçılığını önleyeceğinden
C Türkiye'deki altınların hepsi orada olduğu için
D Türkiye'nin çoğu yerinde altın çıkarılmadığı için
- 1p 2 Waarvoor wordt 'siyanür' gebruikt?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 3 Türkiye'nin yer altı zenginlikleri ile ilgili esas sorun nedir?
A yeraltı madenleri çıkarılırken çevrenin zarar görmesi
B yeraltı maden rezervlerinin yeterince olmaması
C yeraltı madenlerinin yeterince kullanılamaması
D yeraltı madenlerinin oldukça zor çıkarılması
- Volgens de tekst zijn de Duitsers tegen goudwinning in Turkije.
- 1p 4 Noteer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin dat staat.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 2 “Hep şarjdayım; deşarj olmam lazım, olamıyorum”

- 1p 5 Metne göre eskiden insanlar evlerinde en çok hangi tür müzik dinlerlerdi?
A Klasik Batı Müziği
B Türk Hafif Müziği
C Türk Halk Müziği
D Türk Pop Müziği
E Türk Sanat Müziği
- 1p 6 Ajda Pekkan'a göre günümüz müziğinde yanlış olan nedir?
A hep aynı tarz müzik yapılıyor olması
B insanların yerel müziklerine az ilgi göstermeleri
C müziğin kalitesinin çok düşük olması
D yeni şarkıcıların popstar programlarından gelmeleri
- 1p 7 Ajda Pekkan'a göre günümüzde popüler kalabilmenin yolu nedir?
A albüm satışlarının yüksek olması
B düzenli olarak albüm yapabilmek
C sürekli dikkat çekmeye çalışmak
D şarkılarının internetten indirilmesi

- 1p 8 Ajda Pekkan yeni bir şarkısının başarılı olacağını nasıl anlıyor?
A eğer şarkısı Doğu ve Batı elementleri içeriyorsa
B eğer şarkısı üzerinde çok çalıştıysa
C eğer şarkısının konusu güncel ise
D eğer şarkısıyla tamamen bütünleşebiliyorsa
- 1p 9 De titel verwijst naar een antwoord op een vraag. Welke vraag is dat?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 10 Ajda Pekkan'a göre ne ya da kim onun stresli hayatından kurtulmasına yardımcı olabilir?
A bir ilişki
B bir psikolog
C iyi uyuyabilmek
D şarkı söylemek
- 2p 11 In welke alinea's legt Ajda Pekkan uit dat er verschil is tussen de ster Ajda Pekkan en de persoon Ajda?
Schrijf tenminste twee kopjes (vragen) van de desbetreffende alinea's op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Tekst 3 12 günde kekemelikten kurtuldular

- 1p 12 Parçaya göre akademisyenler, konuşma merkezlerindeki terapiler hakkında ne düşünüyorlar?
A terapiler sayesinde birçok kişinin konuşmayı başardıklarını
B terapilerde bilimsel yöntemlerin kullanılması gerektiğini
C terapilerin daha çok tanıtılması gerektiğini
D terapilerin daha kısa süreli olmasını
- 1p 13 Bij welke instantie wordt stotteren in 12 dagen verholpen, volgens de tekst?
- 1p 14 Parçaya göre Buse Bulmuş, üniversite sınavını kazanmasına rağmen neden çok üzölmüştür?
A arkadaşlarından ayrılacağı için
B başka bir şehirde üniversiteye gideceğı için
C güzel ve akıcı konuşması gerektiğı için
D istediğı bölümü kazanamadığı için
E yabancı bir dilde eğitim göreceğı için
- 1p 15 Haşim'in babasının diğer ailelere tavsiyesi nedir?
A Geç kalmayınız.
B Hastaneye gidiniz.
C Herkese inanmayınız.
D Şikayetçi olunuz.

- 1p 16 Parçada Mustafa, Haşim ve Buse'nin şiir gibi konuştuklarını belirtiyor. 'Şiir gibi konuşmak' ile kastedilen nedir?
- A çok hızlı konuşmak
  - B çok yavaş konuşmak
  - C konuşurken kekelememek
  - D rahat ve akıcı konuşmak

Tekst 4 Türkiye'nin rüzgârgülleri: yel değirmenleri

- 1p 17 Bodrum'un simgesi olarak satılan yeldeğirmenleriyle ilgili 'ironik' olan şey nedir?
- A beklenilenden daha abartılı olmaları
  - B otantik şekilleriyle korunmaları
  - C şehrin simgesiymişken gerçekte harabe olmaları
  - D taş yerine ağaçtan yapılmış olmaları
- 3p 18 Waarvoor worden de vervallen windmolens tegenwoordig gebruikt?
Geef aan welke van onderstaande bestemmingen juist en welke onjuist zijn.
- 1 café
  - 2 hooizolder
  - 3 hotel
  - 4 museum
  - 5 opslagruimte
  - 6 stal
  - 7 winkel
- 1p 19 Datça değirmenlerinin restore edilmesinin amacı nedir?
- A ev olarak kullanmak
  - B restoran olarak kullanmak
  - C tahıl öğütmek için kullanmak
  - D turistik amaçla kullanmak
- 1p 20 Şamlı'daki değirmenlerin diğerlerinden en önemli farkı aşağıdakilerden hangisidir?
- A ahşaptan yapılmış olmaları
  - B diğerlerinden büyük olmaları
  - C hâlâ kullanılıyor olmaları
  - D kulübe biçiminde olmaları
- 1p 21 Yazılı kayıtlara göre ilk yeldeğirmeni hangi yılda kullanılmaya başlanmıştır?
- A M.Ö. 2800
  - B M.S. 644
  - C M.S. 1890
  - D M.S. 1900

- 1p 22 Metne göre yeldeğirmenlerinin yok olmasına hangi olay sahne hazırlamıştır?
- A buhar gücünün kullanılmaya başlaması
  - B petrolün kullanılmaya başlaması
  - C rüzgar türbinlerinin yapılması

Tekst 5 Ankara Kale İçi

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p 23
- A dışlamayı
  - B eleştiriyi
  - C hayranlığı
  - D kararsızlığı

- 1p 24
- A alet
  - B emanet
  - C lanse
  - D mahküm

- 1p 25
- A büyük
  - B stratejik
  - C uzak
  - D yüksek

- 1p 26
- A bakıyor
  - B benziyor
  - C dayanıyor
  - D karışıyor

- 1p 27
- A artırdığını
  - B gördüğünü
  - C gösterdiğini
  - D yarattığını

- 1p 28
- A dolu
  - B karışımı
  - C olmayan
  - D ülkesel

1p 29

- A ayakta
- B genç
- C gölgede
- D yalnız

1p 30

- A bağlı
- B doğru
- C ilişkin
- D yakışır

Tekst 6 Siyah Türkler fark edilmek istiyor

1p 31 Metne göre aşağıdakilerden hangisi Mustafa Olpak için doğrudur?
Mustafa Olpak

- A Kenya kökenli bir Türktür.
- B Kenya'da doğmuş bir Türktür.
- C köle olarak yaşamıştır.
- D köle ticareti yapmıştır.

1p 32 Mustafa Olpak metinde bahsedilen kitabı neden yazmıştır?

- A babası vasiyet ettiği için
- B geçmişini araştırmak için
- C haklarını aramak için
- D ona bu görev verildiği için

2p 33 Welke van onderstaande beweringen over de Osmaanse slavenhandel zijn volgens de tekst juist en welke zijn onjuist?

- 1 De slavenhandel werd in 1908 afschaft.
- 2 Op slaven werd net zo gejaagd als jaagdieren.
- 3 Slaven werden na een bepaalde tijd vrijgelaten.
- 4 Slaven waren praktisch leden van het gezin.

Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

1p 34 Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Olpak'ın kurduğu derneğin asıl amacıdır?

- A diğer azınlıklarla eşit haklara sahip olmak
- B ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı çıkmak
- C Türkiye'de yaşayan siyah Türkleri bir araya getirmek
- D Türkiye'deki bütün azınlıkların seslerini duyurmak

1p 35 Waarom krijgt Mustafa Olpak in eerste instantie geen toestemming om een vereniging op te richten?

1p 36 Kunnen volgens de tekst ook anderen lid worden van de nieuwe vereniging? Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin die hier antwoord op geeft.

- 1p 37 Mustafa Olpak dördüncü nesil siyah Türkleri nasıl bir geleceğin beklediğini düşünüyor?
- A Geçmişlerinden utanacaklarını düşünüyor.
  - B Geçmişlerini unutacaklarını düşünüyor.
  - C Herhangi bir değişikliğin olmayacağını düşünüyor.
  - D Toplumla daha iyi ilişkiler kuracaklarını düşünüyor.

Tekst 7 Takvim-i Vekayi

- 3p 38 Welke van onderstaande beweringen zijn juist en welke zijn onjuist?
De Takvim-i Vekayi
- 1 bevatte zowel officiële mededelingen als nieuwsberichten.
  - 2 is de allereerste Turkse krant ooit gepubliceerd.
  - 3 is slechts één keer in zijn bestaan gesloten/verboden geweest.
  - 4 verscheen aanvankelijk in Izmir.
  - 5 verscheen dagelijks.
  - 6 verscheen in meerdere talen.
  - 7 was bedoeld als spreekbuis van de overheid.
  - 8 werd opgericht in opdracht van Mahmut de Tweede.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door 'juist' of 'onjuist'.

Tekst 8 Girit fâtihinin acı sonu

- 1p 39 Wat is de naam van het fort dat door sultan Ibrahim terugveroverd is op de Russen?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 40 Parçada geçen 'vak'a-yı vakvakiye' ifadesi aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?
- A atasözü
  - B benzetme
  - C deyim
  - D fıkra
- 1p 41 Sultan İbrahim'in tahttan indirilme kararı nasıl alındı?
- A halkın onayıyla
  - B sahte bir fetvâyla
  - C sipahilerin onayıyla
  - D yeniçerilerin onayıyla

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

- 1p **42** Şehzade Mehmet'in tahta çıkışında dikkat çeken durum neydi?
A ağır hasta olması
B çocuk yaşta olması
C çok yaşlı olması
D deli olması
- 2p **43** Schrijf de vier belangrijkste eigenschappen van sultan Ibrahim op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 9 Telefon faturası

- 1p **44** Je hebt de indruk dat de laatste telefoonrekening niet klopt en je hebt daar schriftelijk over geklaagd. Mag je met het betalen van deze rekening wachten totdat je antwoord hebt gekregen?
Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin die daar uitsluitend over geeft.

Tekst 10 Türkiye'deki yüksek hızlı tren setleri

- Je wilt graag internetten in de hogesnelheidstrein.
- 1p **45** Maakt het uit of je in een VIP class of in een eerste klas wagon reist?
Zo ja, waarom?

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.